

Priča o uspjehu prekogranične saradnje: Nova antička Duklja

A success story of cross-border cooperation: New Antique Doclea

ENRIQUE AGUADO ASENJO,
BIVŠI MENADŽER PROGRAMA EVROPSKE AGENCIJE ZA REKONSTRUKCIJU

ENRIQUE AGUADO ASENJO
FORMER PROGRAMME MANAGER OF THE EUROPEAN AGENCY FOR
RECONSTRUCTION

Kao menadžeru Programa prekogranične saradnje u Evropskoj agenciji za rekonstrukciju, dodijeljen mi je zadatak da pomognem *Muzejima i galerijama Podgorice* i Opštinskoj upravi Podgorice u pripremi grant ugovora za dodjeljivanje sredstava EU. Ovaj ugovor je omogućio navedenim institucijama da učestvuju u aktivnostima opsežnog višenacionalnog projekta pod nazivom „42. paralela“ pod vođstvom grada Manfredonije i pod pokroviteljstvom INTERREG III A oblasti „Jadrana“. Ukupna vrijednost aktivnosti koje su sproveli *Muzeji i galerije Podgorice* iznosila je 100.000 €, od čega je Evropska zajednica učestvovala u polovini troškova, odnosno 50.000 €. Ovakav aranžman, sa samo 50% učešća sredstava Evropske unije, veoma je rijetka pojava kod potencijalnih država kandidata i svjedoči o spremnosti lokalne samouprave Podgorice da uloži isto onoliko sredstava koliko i EU za date aktivnosti. Projekat je trajao devet mjeseci, od juna 2007. do marta 2008.

Projekat je od početka do kraja glatko protekao. Sve predviđene aktivnosti su realizovane efikasno i pravovremeno. I što je najvažnije, aktivnosti finansirane od EU postigle su cilj, a to je promovisanje kulturnog turizma u Podgorici putem zaštite istorijskog i arheološkog nasleđa, konkretno nalazišta “Doclea” (Duklja). Sredstva EU su doprinijela očuvanju lokaliteta od spoljašnjih uticaja, unapređenju javnog korišćenja i turističke infrastrukture koja će dati pravu vrijednost lokalitetu, kao i podsticanju budućih istraživanja.

Bio sam u prilici da procijenim i sâm se uvjerim, jednog ranog julske jutro 2008, da je podignuta

As the programme manager for cross-border cooperation at the European Agency for Reconstruction, I was entrusted with the task of assisting the *Museums and Galleries of Podgorica* and the Municipal Administration of Podgorica in the preparation of a grant contract for the award of EU funding. The contract eventually enabled the two aforementioned institutions to participate in the activities of a wide multi-national project entitled “Parallel 42”, under the leadership of the City of Manfredonia and the auspices of the INTERREG III A strand “Adriatic”. The total value of the action implemented by the *Museums and Galleries of Podgorica* amounted to € 100,000, out of which the European Community covered half of the expenditure, i.e.: € 50,000. Such an undertaking with only a 50% of EU funding is very rare in potential candidate countries and testifies over the commitment of the Local Self-government of Podgorica in investing as much as the EU in the action. It lasted nine months from June 2007 to March 2008.

The project ran smoothly all throughout. All activities foreseen were carried out in a timely and efficient manner. And what is most important, the EU funded action reached its objective, promoting cultural tourism in Podgorica through the protection of its historical and archaeological heritage, more particularly, the site of “Doclea” (Duklja), where EU funds contributed to preserving the site from external aggressions, improving its public use and the tourism infrastructure that would valorise the site properly, as well as fostering the forthcoming accomplishment of further excavations.

ograda oko površine od 4000 m², da je postavljeno osvijetljenje kako bi se omogućilo izvođenje kulturnih aktivnosti noću na lokalitetu, propisno su iscrtane i popločane staze za posjetioce i obezbijedena vertikalna potpora iskopina i ostataka. Izvođač projekta postavio je obavještajni punkt u ruševinama, te saobraćajne i arheološke znake, dizajnirao i odštampao turističku brošuru i obučio jednog mladog stručnjaka za turističkog vodiča za ruševine. Aktivnosti su okončane inauguracijom višenamjenske pozornice, na glavnom trgu starog foruma, za predstave na otvorenom i finansiranjem troškova u vezi sa sondiranjem terena. Ovo ispitivanje terena ukazalo je na prisustvo drugih monumentalnih javnih građevina pod zemljom, kao i na potrebu za daljim iskopavanjima.

Na jednostavan i nenametljiv način ovaj projekat je otvorio za Evropsku uniju oblast saradnje (oblast kulture) koja je rijetko svrstavana u prioritete Evropske unije za ovaj region, potvrdio je visok stepen profesionalnosti osoblja koje su angažovali *Muzeji i galerije Podgorice* na rukovođenju projekta i postao je djelimično odgovoran za to što je posjeta antičkoj Duklji uvrštena među turističke atrakcije glavnog grada Crne Gore.

As I had the opportunity to judge and check by my own in an early morning of July 2008, a fence was lifted around an area of 4,000 sq meters, suitable lighting infrastructure was installed for facilitating the performance of cultural night activities in the site, itineraries for an adequate site visit were drawn and paved and the vertical maintenance of excavated findings and remains was carried out. The project implementer set up an info point in the ruins, raised road and archaeological signs, designed and printed a tourist brochure and trained a young professional as a tourist guide for the ruins. The action was completed by the inauguration of a multi-purpose stage in the main square of the old forum for outdoors spectacles and by financing the expenditure associated with a probe recording of the terrain. This probe recording indicated the presence of other interred monumental public buildings and the need to carry on further excavations.

In a simple and unpretentious way, this project opened for the EU an area of cooperation (the cultural field) that had seldom been among the EU priorities in the region, confirmed the high professionalism of the staff assigned by the *Museums and Galleries of Podgorica* as project management and became partly responsible for the inclusion of a visit to the Antique Doclea among the tourist attractions of the capital city of Montenegro.